

Č. 4728.

Učitelstvo: I. Příčinná souvislost mezi vystoupením učitelky ze služby a jejím sňatkem nemusí být vyloučena již tím, že učitelka vystoupila ze služeb ze zdravotních důvodů. — II. Nárok takovéto učitelky na odbytné není vyloučen již tím, že nežádala za odbytné hned při vystoupení ze služby.

(Nález ze dne 23. května 1925 č. 19.860/24.)

Prejudikatura: Boh. 2844, 3435 a 4620 adm.

Věc: Ludmila K. v Praze proti ministerstvu školství a národní osvěty stran odbytného.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-lka se provdala dne 15. června 1921 za lékaře v Praze, jsouc zatím učitelkou v P., okr. Hradec Králové; později byla dekretem zšr-y z 2. prosince 1921 s platností od 1. listopadu 1918 jmenována definitivní učitelkou bez určení služebního místa. Její žádosti z 23. listopadu 1922 za pensionování z důvodů zdravotních zšr nevyhověla, poněvadž podle dobrozdání úředního lékaře není choroba její těžkou vadou ve smyslu § 50, ost. 2 zák. o právních svazcích učitelstva, jež ji činí nezpůsobilou k úřadu učitelskému.

Od 1. prosince 1922 do konce února 1923 požívala zdravotní dovolené; když však jí žádané prodloužení dovolené nebylo povoleno, a ona naopak byla vyzvána, aby službu nastoupila, prohlásila podáním z 29. března 1923, že vyučovati ze zdravotních důvodů nemůže a žádá tedy, aby od 1. dubna 1923 byla prouštěna ze služby školní a z povinností z ní plynoucích.

Ošv v Hradci Králové výměrem z 30. března 1923 st-lku k její žádosti zprostil dnem 1. dubna 1923 místa zatím učitelky v P. a zastavil koncem března 1923 výplatu jejích požitků.

Její žádosti z 15. listopadu 1923 za vyměření odbytného podle § 3 zák. č. 455/19, doplněné podáním z 26. prosince 1923 zšr v dohodě se zsv-em nevyhověla, poněvadž st-lka v podání z 29. března 1923 výslovně uvedla, že se vzdává školní služby ze zdravotních důvodů, tedy nikoliv pro sňatek. Odvolání bylo nař. rozhodnutím zamítnuto z důvodu rozhodnutí zšr-y.

O stížnosti uvážil nss toto:

Podle § 1 zák. z 24. července 1919 č. 455 Sb. »učitelky veř. škol obecných mohou vstoupiti do stavu manželského a nepozbývají práva setrvati ve službě školní« »Vzdá-li se při tom učitelka dobrovolně místa«, přísluší jí podle § 3 téhož zák. odbytné odstupňované podle počtu služebních let.

Slůvka »při tom« vyjadřují tu — jak nss opět, zejména v nál. Boh. 2844 adm. vyslovil — příčinou, nikoliv časovou souvislost, a jest takováto souvislost příčinná podle právního názoru vysloveného nss-em v nál. Boh. 3435 adm. dána, když vystoupení učitelky ze služby jest do té míry přímým důsledkem jejího sňatku, že by za nezměněného stavu věcí — tedy nepřistoupily-li okolnosti jiné se sňatkem nesouvisející

— k tomuto vzdání služby nebylo došlo, kdyby učitelka byla zůstala svobodnou.

St-lka tvrdí ve stížnosti a tvrdila již v řízení správním, zejména ve svém podání z 26. prosince 1923, jakož i v rekursu, že v jejím případě uvedená příčinná souvislost je s t d á n a, poněvadž — třebas uvedla svého času, že vzdává se služby z důvodů zdravotních — přec by ke vzdání nebylo došlo, kdyby se nebyla provdala a kdyby právě okolností, že — vyučujíc v P. — dojížděla za svým mužem do Prahy, zdravotní stav její se nebyl zhoršoval. Na tyto vývody žal. úřad resp. zšr reagovaly toliko poukazem na to, že st-lka v podání z 29. března 1923 výslovně prohlásila, že »se vzdává služby ze zdravotních důvodů«, tedy nikoliv pro sňatek.

Úřady mají tedy patrně za to, že vzdání se služby z důvodů zdravotních za všech okolností vylučuje nárok na odbytné.

Toto stanovisko nelze však uznati správným. Naopak jest podle shora vyličeného podmínkou uvedeného nároku p ř í č i n n á s o u v i s l o s t mezi provdáním učitelky a jejím vystoupením ze služby. Tato příčinná souvislost není vyloučena již tím, že učitelka vystoupí z důvodů zdravotních, zejména jestliže příslušná choroba její buďto jest následkem jejího provdání (viz na př. nál. Boh. 4620 adm.) anebo jestliže choroba její je toho druhu, že by sama o sobě nenutila učitelku k opuštění služby školní, nýbrž že nutnost ta nastane jenom ve spojitosti se sňatkem jejím. Že by pak učitelka, vystupujíc ze služby, musila již v příslušném podání, kterým se služby zřiká, výslovně uvést, že tak činí z důvodu sňatku, anebo že by hned v uvedeném podání musila vznést též žádost za odbytné, zákon nepředpisuje. Naopak je zákonu vyhověno, když učitelka nárok na odbytné uplatní třeba dodatečně, jestliže při této žádosti uvede okolnosti nasvědčující tomu, že mezi jejím sňatkem a jejím vzdáním se služby je příčinná spojitost. Tomuto požadavku st-lka svými podáními z 15. listopadu 1923 a 26. prosince 1923, resp. svým rekuresem vyhověla.

Žal. úřad resp. zšr měly tedy povinnost, aby než o žádosti za odbytné rozhodly, zkoumaly, zda příčinná souvislost mezi sňatkem st-lky a jejím vystoupením ze služby je nebo není dána. Jestliže tedy žal. úřad vycházel z názoru, že st-lka je nároku na odbytné zbavena již tím, že ve svém podání z 29. března 1923, oznamujíc svoje vystoupení ze služby, toliko uvedla, že z důvodů zdravotních vyučovati nemůže, resp. že příčinná souvislost mezi jejím sňatkem a jejím vystoupením ze služby je vyloučena již tímto zněním uvedeného jejího oznámení, nelze názor ten pokládati za správný; bylo tudíž nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss a bude věcí žal. úřadu, aby rozhoduje znova o rekursu st-lčině a řídě se právními názory shora vyličenými, posoudil, zda tu příčinná souvislost jest nebo není, a aby dle toho svoje nové rozhodnutí zařídil.

Č. 4729.

Urbarialisté. — Honební právo. — Administrativní řízení (Slovensko): Kterým úřadům a v jakých směrech přísluší dozorčí pravomoc v příčině výkonu honebního práva na urbariálním majetku?

(Nález ze dne 23. května 1925 č. 10.447).